

mr. R.J. Hoekstra
mr. F. Korthals Altes
Informateurs
Postbus 20008
2500 EA 's-Gravenhage

Aan de Koningin

Kenmerk: FU 03/075

's-Gravenhage, 20 mei 2003

Op 15 april jongstleden hebt u ons verzocht om, gelet op het verslag van mr. J.P.H. Donner en prof.dr. F. Leijnse van 12 april, binnen zo kort mogelijke termijn te onderzoeken welke mogelijkheden er thans zijn voor de vorming van een kabinet van CDA en VVD en één of meer andere partijen, dat kan rekenen op een vruchtbare samenwerking met de Staten-Generaal, op basis waarvan vervolgens spoedig een dergelijk kabinet kan worden geformeerd.

Op 1 mei 2003 hebt u ons, in overeenstemming met de nadrukkelijke voorkeur van de fractievoorzitters van CDA, VVD en D66 en ons dienovereenkomstig advies, verzocht ons onderzoek voort te zetten en te richten op nadere concretisering en verdieping van de besproken onderwerpen ten behoeve van de spoedige totstandkoming van de programgrondslag voor een kabinet van CDA, VVD en D66 dat kan rekenen op een vruchtbare samenwerking met de Staten-Generaal, opdat daarna op de kortst mogelijke termijn een dergelijk kabinet kan worden geformeerd.

Om uitvoering te geven aan uw verzoek hebben wij op 2, 3, 5, en 6 mei gesproken met de voorzitters van de Tweede-Kamerfracties van CDA, VVD en D66; deze gesprekken hebben wij voortgezet op 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15 en 16 mei.

Op 9 mei hebt u zich op de hoogte laten stellen van de vorderingen van onze werkzaamheden.

In de gesprekken met de fractievoorzitters van CDA, VVD en D66 zijn aan de orde gekomen:

- Sociaal-economisch en financieel beleid
- Onderwijs en kennis
- Veiligheid en justitiële keten
- Zorg
- Enkele aspecten van immateriële aard
- Bestuurlijke vernieuwing en openbaar bestuur,
- Immigratie en integratie
- Ruimte, milieu en natuur, platteland en landbouw, wonen en mobiliteit
- Internationaal en Europees beleid; defensie

In het verslag van 1 mei 2003 is opgenomen dat het financieel-economische beleid zal moeten bijdragen aan herstel van de overheidsfinanciën – in beginsel begrotingsevenwicht in 2007 – en aan de structurele groei van de economie en van de werkgelegenheid. In de genoemde gesprekken is bevestigd dat het nieuwe kabinet eerst en vooral een antwoord op de financieel economische noden zal moeten geven en dat daartoe ingrijpende maatregelen onvermijdelijk zullen zijn. De mate waarin de partijen die potentieel samen een kabinet vormen dergelijke maatregelen voor hun verantwoordelijkheid zullen nemen, vormt een belangrijke hoeksteen voor de noodzakelijk geachte stabiliteit van het kabinet en voor vruchtbare samenwerking met de volksvertegenwoordiging.

Partijen hebben de besproken onderwerpen nader geconcretiseerd en verdiept en deze getoetst aan de genoemde drie doelstellingen en de speerpunten van het kabinet bij het uitgaven- en lastenbeleid, zoals vermeld in het verslag van 1 mei 2003. Partijen hebben geconcludeerd dat de speerpunten van dit beleid centraal dienen blijven te staan bij het nemen van noodzakelijke ingrijpende maatregelen door het nieuwe kabinet. De beoogde coalitiepartijen achten het mede op basis van de door het Centraal Planbureau geanalyseerde budgettaire en economische effecten aanvaardbaar dat, met oog op de noodzakelijke structurele groei van de economie en de werkgelegenheid, het begrotingsevenwicht in 2007 niet in strikte zin wordt bereikt. De economische en budgettaire situatie van Nederland is dramatisch slechter geworden, waardoor met enig tekort rekening moet worden gehouden.

De overige onderwerpen zijn besproken en met het te voeren sociaal-economisch beleid neergelegd in het Hoofdlijnenakkoord dat de programgrondslag vormt voor het te vormen kabinet. Op 16 mei 2003 hebben de voorzitters van de Tweede-Kamerfracties van CDA, VVD en D66 ons medegedeeld dat hun fracties instemmen met dit akkoord. Wij hebben u daarvan telefonisch op de hoogte gebracht en van u machtiging ontvangen tot toezending van het Hoofdlijnenakkoord aan de Staten-Generaal.

Over het Hoofdlijnenakkoord heeft de Tweede Kamer op 20 mei 2003 beraadslaagd. Daarna hebben wij opnieuw gesproken met de voorzitters van de Tweede-Kamerfracties van CDA, VVD en D66. Zij hebben ons meegedeeld in het verloop van de beraadslagingen in de Tweede Kamer geen aanleiding te hebben gevonden wijzigingen aan te brengen in het Hoofdlijnenakkoord.

De fractievoorzitters van CDA, VVD en D66 hebben geconcludeerd dat op basis van dit akkoord kan worden overgegaan tot formatie van een kabinet bestaande uit CDA, VVD en D66 en dat één formateur, van CDA-huize, zou kunnen worden aangewezen

Op grond van onze bevindingen mogen wij u aanbevelen de heer mr. dr. J.P. Balkenende te benoemen tot formateur en deze te verzoeken op de kortst mogelijke termijn een kabinet te vormen bestaande uit CDA, VVD en D66.

Met gevoelens van bijzondere hoogachting,